

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

31 октомври 1974 година *

По дело 15-74

Centrafarm B.V., дружество със седалище в Ротердам,

както и в кантората на **Adriaan de Peijper**, жител на Nieuwerkerk aan de IJssel

и

дружеството **Sterling Drug Inc.**, със седалище в Ню Йорк,

с предмет преюдициално решение за тълкуване на разпоредбите на Договора за ЕИО относно свободното движение на стоки, във връзка с член 42 от приложения към Договора Акт относно присъединяването на нови държави-членки към Европейската икономическата общност, както и относно тълкуването на член 85 от Договора за ЕИО, във връзка с патентните права,

СЪДЪТ,

в състав: г-н R. Lecourt, председател, г-н С. Ó. Dalaigh и г-н A. J. Mackenzie Stuart, председатели на състава, г-н A. M. Donner, г-н R. Monaco, г-н J. Mertens de Wilmars, г-н P. Pescatore, г-н H. Kutcher и г-н M. Sørensen (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н A. Trabucchi,

секретар: г-н A. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

1. С определение от 1 март 1974 г., постъпило в Съда на 4 март, Hoge Raad der Nederlanden (Върховният съд на Нидерландия) поиска постановяване на тълкувателно решение на основание член 177 от Договора за ЕИО по няколко въпроса с предмет патентните права във връзка с разпоредбите на Договора и Акта относно присъединяването на три нови държави-членки;

2. В препращащото решение Върховният съд е посочил следните фактически обстоятелства и правни положения съгласно националното законодателство, свързани с повдигнатите въпроси;

- патентоприетел държи паралелни патенти в няколко държави-членки на ЕИО,

- продуктите, закриляни с тези патенти, се продават законно в една или няколко от тези държави-членки от предприятия, на които притежателят на патента е предоставил лицензии за производство и/или продажба;

* Език на производство то: нидерландски.

- тези продукти впоследствие се изнасят от трети лица и се продават в някоя от тези държави-членки;

- тяхното патентното законодателство на същата държава дава право на патентоприетеля да предприеме предвидените в закона мерки за предотвратяване на продажбата от други лица на патентованите продукти, дори ако същите преди това са били законно продавани в друга страна от приетеля на патента или от получилите лицензия от него лица;

3. Видно от настоящото производство главното дело има за предмет правата на собственик на паралелни патенти в няколко държави-членки, който предоставя в една от тях изключителна лицензия за продажба, но не и производство, на патентования продукт, като същевременно не го произвежда в тази държава-членка;

По отношение на въпрос I, буква а)

4. Този въпрос изисква от съда да се произнесе дали, с оглед предвидените условия, разпоредбите на Договора за ЕИО относно свободното движение на стоки забраняват на патентоприетеля да предотврати продажбата на патентования продукт от други лица;

5 Разпоредбите на Договора относно свободното движение на стоки, и по-специално член 30 забраняват между държавите-членки количествените ограничения върху вноса и мерките с равностоен ефект;

6. Съгласно член 36 обаче тези разпоредби не включват забраните или ограниченията върху вноса, въведени по съображения за закрила на индустриална или търговска собственост;

7. Въпреки това видно от същия член, и по-специално неговото второ изречение, както и от контекста, макар Договорът да не засяга съществуването на признати от законодателството на държава-членка права в областта на индустриалната и търговска собственост, тяхното упражняване все пак може да бъде засегнато от съдържащите се в Договора забрани;

8. Доколкото предвижда изключение от един от основните принципи на общия пазар, член 36 в действителност допуска отклонения от свободното движение на стоки, единствено когато последните целят обезпечаване на права, специфичен предмет на тази собственост;

9. По отношение на патентите, специфичното съдържание на индустриалната собственост е гаранцията, че патентоприетелят, като награда за творческите усилия на изобретателя, има изключителното право да използва изобретението с цел производство и първоначално пускане на пазара на индустриални продукти, пряко или чрез предоставяне на лицензии на трети страни, както и правото да се противопоставя на извършени нарушения;

10. Пречка пред свободното движение на стоки може да създаде наличието в дадено национално законодателство относно индустриалната и търговска

собственост, на разпоредби, съгласно които правото на патентоприетеля не се изчерпва с продажбата на патентования продукт в друга държава-членка, поради което притежателят на патента може да препятства вноса на продукта в неговата държава-членка, ако същият е бил продаван в друга държава;

11. Тъй като дадена пречка за свободното движение на стоки от този вид може да бъде обоснована с оглед закрилата на индустриалната собственост, когато тази закрила се използва срещу продукт, внесен от държава-членка, в която не е годен за патентоване и е произведен от трети страни без съгласието на патентоприетеля, и в случаи на съществуващи патенти, чиито първоначални собственици са правно и икономически независими, отклонението от принципа за свободното движение на стоки въпреки това не се явява обосновано, ако продуктът е продаван на пазара по законен начин от самия патентоприетел или с негово съгласие в държавата-членка, от която е внесен, по-специално, когато се отнася за притежател на аналогични патенти;

12. В действителност, ако патентоприетелят може да предотврати вноса на патентовани продукти, продавани от него или с негово съгласие в друга държава-членка, той ще е в състояние да разделя на части националните пазари и по този начин да ограничава търговията между държави-членки, при условие, че такива ограничения не са необходими за обезпечаване същността на произтичащите от аналогичните патенти изключителни права;

13. Във връзка с това жалбоподателят в главното производство твърди, че поради различия между националните законодателства и съдебната практика, не съществуват напълно идентични или аналогични патенти;

14. Поради това, следва да се отбележи, че, въпреки различията, които продължават да съществуват поради липсата на уеднаквяване на националните разпоредби относно индустриалната собственост, идентичността на патентованото изобретение е несъмнено основният елемент от понятието за аналогични патенти, който съдилищата следва да оценят;

15. Поради това на поставения въпрос следва да се отговори, че упражняването от патентоприетеля на признатото от законодателството на дадена държава-членка право да забрани продажбата на нейна територия на патентования продукт, продаван в друга държава-членка от притежателя на патента или с негово съгласие, е несъвместимо с правилата на Договора за ЕИО относно свободното движение на стоки в рамките на общия пазар;

По отношение на въпрос I, буква б)

16. Този въпрос е поставен във връзка с възможността при определени обстоятелства правилата на Общността да позволяват на патентоприетеля да упражнява признатото от националното законодателство право да забрани вноса на патентования продукт;

17. Отговорът на въпрос I, буква а) по-горе прави въпрос I, буква б) безпредметен;

По отношение на въпрос I, буква в)

18. Този въпрос изисква съдът да се произнесе дали за отговора на въпрос I, буква а) е от значение принадлежността на патентоприитежателя и лицензополучателите към един и същ концерн;

19. От отговора на въпрос I, буква а) следва, че основният фактор, който характеризира дадено ограничение на търговията между държавите-членки е териториалната закрила, предоставена на патентоприитежателя в една държава-членка срещу вноса на продукта, продаван в друга държава-членка от самия притежател на патента или с негово съгласие;

20. Следователно последицата от предоставянето на лицензия за продажба в дадена държава-членка е загубата от патентоприитежателя на правото да препятства продажбата на патентования продукт в рамките на общия пазар;

21. Ето защо е без значение дали патентоприитежателя и лицензополучателите принадлежат или не принадлежат към един и същ концерн;

По отношение на въпрос I, буква г)

22. Този въпрос изисква от съда да постанови, по същество, дали притежателят на патента може, независимо от отговора на първия въпрос, да препятства вноса на патентования продукт, предвид съществуването на ценови различия, резултат от приети в държава износител мерки за контрол върху цената на съответния продукт;

23. Част от задачата на органите на общността е да отстраняват факторите, които могат да накърнят конкуренцията между държавите-членки, по-специално чрез уеднаквяване на националните мерки за контрол върху цените и забрана на несъвместими с общия пазар помощи, в допълнение към упражняваните правомощия в областта на конкуренцията;

24. Съществуването обаче на подобни фактори в дадена държава-членка не може да обоснове поддържането или въвеждането от друга държава-членка на мерки, които са несъвместими с правилата за свободно движение на стоки, по-специално в областта на индустриалната и търговска собственост;

25. Поради това, на поставения въпрос следва да се отговори отрицателно;

По отношение на въпрос I, буква д)

26. Този въпрос изисква от съда да се произнесе дали патентоприитежателят има право да упражнява предоставените му с патента права, независимо от разпоредбите на Общността относно свободното движение на стоки с цел контрол върху разпространението на лекарствени продукти във връзка със защитата на потребителите от опасностите, произтичащи от техните недостатъци;

27. Защитата на потребителите от опасностите, свързани с дефектите на лекарствени продукти, е предмет на законна грижа, и член 36 от Договора дава право на държавите-членки да дерогират от правилата относно свободното

движение на стоки по съображения за защита на здравето и живота на хората и на животните;

28. Необходимите за постигане на тази цел мерки, обаче, трябва да са подходящи от гледна точка на здравния контрол и да не представляват злоупотреба с правилата относно индустриалната и търговска собственост;

29. Заедно с това, конкретните съображения, свързани със закрилата на индустриалната и търговска собственост, се различават от съображенията, свързани със защитата на потребителите и произтичащите от нея задължения;

30. Следователно на поставения въпрос следва да се отговори отрицателно;

По отношение на въпрос I, буква е)

31. Този въпрос изисква съдът да се произнесе дали член 42 от Акта относно условията за присъединяване на три нови държави-членки, забранява прилагането в Нидерландия до 1 януари 1975 г. на правилата на Договора относно свободното движение на стоки, доколкото въпросните стоки са с произход от Обединеното кралство;

32. Параграф 1 от член 42 от Акта относно присъединяването предвижда отпадане, от датата на присъединяване, на количествените ограничения върху вноса и износа между Общността в първоначалния Ж вид и новите държави-членки;

33. Съгласно параграф 2 от същия член, който се отнася по-пряко към въпроса, “мерки с равностоен на количествените ограничения ефект се премахват, считано най-късно от 1 януари 1975 г.”;

34. В контекста тази разпоредба може да се прилага единствено спрямо онези мерки с равностоен на количествените ограничения ефект, които е трябвало да бъдат отменени между първоначалните държави-членки в края на преходния период, съгласно членове 30 и 32 - 35 от Договора за ЕИО;

35. Следователно член 42 от Акта относно присъединяването не се отнася за забраните върху вноса, предвидени в дадено национално законодателство относно индустриалната и търговска собственост;

36. Поради това в разглеждания случай важи провъзгласения в Договора и Акта относно присъединяването принцип, според който разпоредбите на Договорите, с които се създават Европейските общности относно свободното движение на стоки, и по-специално член 30, са приложими от датата на присъединяване на новите държави-членки, освен когато изрично е предвидено друго;

37. Следователно не е възможно позоваване на член 42 от Акта относно присъединяването с цел предотвратяване на вноса в Нидерландия, дори и преди 1 януари 1975 г., на стоки, продавани на пазара в Обединеното кралство при посочените по-горе условия от патентоприитежателя или с негово съгласие;

По отношение на въпроси II, букви а) и б)

38. Тези въпроси изискват от Съда да се произнесе дали член 85 от Договора е приложим спрямо споразумения и съгласувани практики между притежателя на паралелни патенти в различни държави-членки и неговите лицензополучатели, когато целта на тези споразумения и съгласувани практики е да регулират по различен начин в различните страни пазарните условия във връзка с патентованите стоки;

39. Въпреки че член 85 от Договора не засяга съществуването на права, признати от дадена национална правна уредба на индустриалната и търговска собственост, условията за упражняване на тези права обаче попадат в обхвата на съдържащите се в тази разпоредба забрани;

40. Такъв може да бъде случаят, когато упражняването на това право се явява предмет, средство или резултат от дадено споразумение;

41. Въпреки това член 85 не се отнася до споразуменията или съгласуваните практики между предприятия, принадлежащи към един и същ концерн и имащи статута на дружество и дъщерно предприятие, ако предприятията образуват икономическа група, в рамките на която дъщерното дружество не определя свободно дейността си на пазара, и ако споразуменията или практиките се отнасят единствено до вътрешното разпределение на задачите между предприятията;

По съдебните разноски

42. Разноските, направени от правителството на Кралство Дания и Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред съда, не подлежат на възстановяване;

43. Доколкото за страните по главното производство това производство е фаза от делото, висящо пред националния съд, решението относно разноските е въпрос от компетентността на този съд;

по изложените съображения, Съдът реши:

1) Упражняването от патентоприитежателя на признатото от законодателството на дадена държава-членка право да забрани продажбата в тази държава-членка на патентован продукт, продаван в друга държава-членка от притежателя на патента или с негово съгласие, е несъвместимо с разпоредбите на Договора за ЕИО относно свободното движение на стоки в рамките на общия пазар.

2) Във връзка с това е без значение дали патентоприитежателят и предприятията, на които последният е предоставил лицензия, принадлежат или не принадлежат към един и същ концерн.

3) Без значение е и наличието на ценови различия между държавите-членки износителки и държавите-членки вносителки, резултат от

държавни мерки, приети от осъществяващата износ държава с оглед контрола върху цената на продукта.

4) Притежателят на патент за лекарствен продукт не може да избегне приложението на правилата на Общността относно свободното движение на стоки с цел контрол върху разпространението на този продукт във връзка със защитата на потребителите от дефектни продукти.

5) Не се допуска позоваване на член 42 от Акта относно условията за присъединяване и съгласуване с Договорите, с цел забрана на вноса в Нидерландия, дори преди 1 януари 1975 г., на стоки, продавани на пазара в Обединеното кралство от патентоприетеля или с негово съгласие.

6) Член 85 от Договора не се отнася до споразумения или съгласувани практики между предприятия, принадлежащи към един и същ концерн и имащи статута на дружество и дъщерно предприятие, когато предприятията образуват икономическа група, в рамките на която дъщерното предприятие не определя свободно дейността си на пазара, и когато споразуменията или практиките се отнасят единствено до вътрешното разпределение на задачите между предприятията.

Подписи

Произнесено на открито съдебно заседание в Люксембург на 30 октомври 1974 година.

Подписи